

Valtuustoaloite 27.9.2022 – Omaishoitajien palkkioita korotettava ja omaishoidon tuen saamista helpotettava

612/00.02.04.00/2022

Aluehallitus 26.01.2023 § 19

Lisätiedot	Toimialuejohtaja Eija Rieppo eija.rieppo@siunsote.fi puh. 013 330 4510
Päätösehdotus	Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi: Aluehallitus päättää antaa aluevaltuustolle liitteenä olevan vastauksen omaishoitajien palkkioiden korottamisesta ja omaishoidon tuen saamisen helpottamisesta. Edelleen aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.
Päätös	Hyväksyttiin. Merkittiin pöytäkirjaan, että Karita Kaita ei esteellisenä (yhteisöjäävi) osallistunut tämän asian käsittelyyn (etäyhteys oli katkaistu). Esteellisyys hyväksyttiin.
Selostus	Keskustan hyvinvointialueen aluevaltuutetut ovat laatineet 27.9.2022 valtuustoaloitteen, jossa aloitteen allekirjoittaneet aluevaltuutetut esittävät, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella omaishoidon tuen palkkioita korotetaan tuntuvasti sekä omaishoidon tuen saamista helpotetaan. Lisäksi valtuutetut pyytävät tarkastelemaan, voidaanko ennaltaehkäisevää tukipalkkiota laajentaa iäkkäitä ihmisiä hoitavista myös muun ikäisiä hoitaviin ja voimmeko siten välttyä raskaammilta palveluilta. Omaishoidon tuki on sosiaalihuoltolain mukaista palvelua, joka perustuu omaishoidon tuesta annettuun lakiin (937/2005) ja siihen tehtyihin muutoksiin sekä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluehallituksen § 117/19.9.2022 hyväksymiin omaishoidon tuen myöntämisen perusteisiin ja palkkioluokkiin. Omaishoidon tuki on määrärahasidonnainen palvelu, johon ei ole subjektiivista oikeutta. Omaishoidon tuen palvelulla tarkoitetaan kokonaisuutta, joka koostuu hoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta sekä hoitotehtävää tukevista sosiaali- ja terveyspalveluista, kuten esimerkiksi hyvinvointi- ja terveystarkastuksista sekä valmennuksesta. Omaishoidon tuen asiakasmäärän kasvu ja palvelun saatavuus ovat olleet Siun soten ja ikäihmisten palvelujen toimialueen strategisena tavoitteena

useiden vuosien ajan ja on edelleen. Tavoitteesta huolimatta Siun sotessa omaishoitoon kohdennetut määrärahat eivät ole mahdollistaneet palkkioiden korottamista eikä asiakasmäärän kasvattamista huomioiden omaishoidontuen lain velvoitteet. Vuodelle 2023 määräraha on nyt aikaisempia vuosia suurempi, mikä antaa mahdollisuuden omaishoidon tuen palvelukokonaisuuden kehittämiseen ja lakisääteisen toiminnan edistämiseen.

Terveyden- ja hyvinvoinnin (THL) on tehnyt sosiaali- ja terveysministeriön (STM) toimeksiannosta vuonna 2022 selvityksen ja antanut ehdotuksen kansallisista omaishoidon tuen myöntämisen perusteista. THL:n ehdotuksen eteneminen edellyttää nykyiseen omaishoidon tukeen tehtävää lakimuutosta. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella seurataan THL:n antaman ehdotuksen etenemistä ja samanaikaisesti kehitetään omaishoidon tuen palvelukokonaisuutta. Omaishoidon tuen saamisen ja palkkioiden korottamisen tarkastelussa on huomioitava THL:n ehdotuksen edistyminen sekä nykyisessä omaishoidon tuen laissa kuvattu palvelukokonaisuus. Lisäksi sosiaalihuoltolaki antaa velvoitteita, jotka koskevat omaishoidon tuen palvelua. Nämä lakisääteiset velvoitteet, jotka kohdistuvat palvelun sisällön ja prosessin kehittämiseen, ovat nyt ensisijaisia kuntoon saatettavia omaishoidon tuen palkkiomäärien täyttäessä nykyiset lain vaatimukset.

Omaishoidon tuen lisäksi on ollut käytössä ennaltaehkäisevä tukiluokka, joka ei ole virallinen omaishoidon tukiluokka. Tuen määrärahavaraus on ikäihmisten palvelujen toimialueella ja määrärahan avulla on tuettu ikäihmisten kotona asumisen mahdollisuuksia ja myöhennetty säännöllisen kotihoidon tarvetta. Kaikki saapuneet ennaltaehkäisevän tuen hakemukset käsitellään ja asiakkaiden palvelutarve arvioidaan ja palvelutarpeen arvioinnissa huomioidaan sosiaalihuollon asiakkaan palvelukokonaisuus asiakkaan iästä riippumatta.

Asian liitteenä ikäihmisten toimialueella laadittu laajempi vastaus valtuustoaloitteeseen.